

Obr. 28 – Jezero Mondsee v Solné komoře

Obr. 29 – Hundertwasserhaus ve Vídni je návštěvníky vyhledávaný pro svou svéráznou architekturu.

Obr. 30 – Město Salzburg, rodiště nejslavnějšího Rakušana W. A. Mozarta

Obr. 31 – Sachrův dort je asi nejslavnějším dortem na světě. Jeho originální receptura je přísně tajná.

Rakousko

Státní zřízení	federativní parlamentní republika
Hlavní město	Vídeň
Rozloha	83 871 km ²
Počet obyvatel	8 754 413 (červenec 2017)
Členství v EU, NATO	člen EU od 1995, není členem NATO
Měna	euro
Úřední jazyk	němčina

Rakousko je náš jižní soused. Je to **federativní republika** tvořená **9 spolkovými zeměmi**. Rakousko vzniklo rozpadem rakousko-uherské monarchie v roce 1918, do té doby s ním Česká republika tvořila jeden státní celek. Dvě třetiny území vyplňují **Alpy**, které se zdvihají na jihu a západě Rakouska. V Alpách leží nejvyšší hora země **Grossglockner** (3 797 m n. m.). Sever území je jen mírně vlnitý, na východ zasahuje nížinatá **Panonská pánev**. Zde leží největší rakouské jezero a zároveň nejnižší bod území **Neziderské jezero**, které částečně zasahuje do Maďarska. Severem Rakouska protéká řeka **Dunaj**, na které leží města Vídeň a Linec.

81 % obyvatel se hlásí k **rakouské** národnosti. Počet **přistěhovalců** se stále zvyšuje. Dnes žije v Rakousku 13 % obyvatel, kteří se narodili jinde než v Rakousku. Většina obyvatel země se hlásí k **římskokatolické církvi**. K islámu se hlásí přibližně 700 000 obyvatel Rakouska z řad přistěhovalců. Téměř čtvrtina obyvatel Rakouska žije v aglomeraci hlavního města **Vídně** (→ Obr. 29). S velkým odstupem je druhým největším městem **Štýrský Hradec**, dále **Linec**, **Salzburg** (→ Obr. 30) a **Innsbruck**.

Z Rakouska pocházelo množství vynikajících hudebních skladatelů, mezi něž patří **Wolfgang Amadeus Mozart** a dále **Joseph Haydn** nebo **Johann Strauss**. Rakousko je také zemí významných ekonomů. Celý jeden ekonomický myšlenkový proud je podle nich označován jako tzv. **rakouská škola**. Největší uznání z nich získal nositel Nobelovy ceny **Friedrich Hayek**. Dalšími světově známými osobnostmi Rakouska jsou secesní malíř **Gustav Klimt** nebo herec **Arnold Schwarzeneger**. V malém rakouském městě Braunau am Inn se narodil německý nacistický diktátor **Adolf Hitler**.

Rakousko disponuje množstvím přírodních i kulturních památek, a proto **cestovní ruch** představuje důležitou složku hospodářství. V Rakouských Alpách najdeme **několik světově významných lyžařských center** – Arlberg, Zittertal, Zell am See, Flachau, Kitzbühel nebo **Innsbruck**, ve kterém se dvakrát konaly ZOH. V letní sezóně poskytují Alpy výborné podmínky pro turistiku – například **Solná komora** s četnými jezery. Rozšířená je rovněž městská turistika. Množství kulturních památek poskytuje **historické centrum Vídně** (katedrála sv. Štěpána, Hofburg, zábavní park Prater) a **Salzburg**. Historická centra obou měst jsou zapsána na seznamu UNESCO. Kousek od Vídně leží známý **zámek Schönbrunn**.

Rakousko patří mezi **nejvyspělejší země Evropy**. Průmysl je na vysoké úrovni a je zaměřen převážně na strojírenství. Rozšířený je také dřevozpracující průmysl. Silně rozvinutý je **sektor služeb**. Obchodní řetězce **Baumax** a **Billa** působí také v České republice. Rakouskými firmami jsou i výrobce energetických nápojů **RedBull** a společnost **OMV**, zaměřená na zpracování ropy a výrobu paliv. Mezi další celosvětově známé značky patří výrobce broušeného skla **Swarovski**. Vídeň je sídlem mnohých mezinárodních organizací, například evropské pobočky **OSN** a organizace **OPEC**. Zemědělství má vzhledem k reliéfu ztížené podmínky, a proto se specializuje především na **chov mléčného skotu**.

Polsko

Státní zřízení	poloprezidentská republika
Hlavní město	Varšava
Rozloha	312 685 km ²
Počet obyvatel	38 476 269 (červenec 2017)
Členství v EU, NATO	člen EU od 2004, člen NATO od 1999
Měna	polský zlotý
Úřední jazyk	polština

Polsko je stát sousedící s naší republikou. Jedná se o unitární stát, jehož nejvyšší správní celky se nazývají **vojvodství**. Na západě sousedí s Německem, kde hranici tvoří řeka Odra. Sever území omývá **Baltské moře**. Povrch je převážně **nížinatý**, pouze na jižních hranicích se zvedají hory. Středem území protéká největší polská řeka **Visla**.

Druhá světová válka změnila etnickou pestrost obyvatel. Během nacistické genocidy přišla o život většina polských Židů. V současnosti tvoří 97 % obyvatel **Poláci**. Polsko je **jednou z nejvíce katolických zemí Evropy**, ke katolictví se hlásí 87 % obyvatel. Rozmístění obyvatel i sídelní sítě je rovnoměrné, s výjimkou konurbace v průmyslovém Horním Slezsku, která přerůstá na naše území (Ostravsko). Největším městem je hlavní město **Varšava** (1,7 mil. obyvatel → Obr. 32). Dalšími velkými městy je historický **Krakov** (750 000 obyvatel → Obr. 34), **Lodž**, **Vratislav** a **Poznaň**. U Baltského moře leží **přístavní města Gdaňsk** (→ Obr. 33) a **Štětín**.

Polského původu byla řada světových osobností, např. astronom **Mikuláš Koperník**, vědkyně a nositelka Nobelovy ceny **Marie Curie-Sklodovská**, hudební skladatel **Fryderyk Chopin**, nositel Nobelovy ceny za literaturu **Henryk Sienkiewicz**, skokan na lyžích **Adam Malysz** nebo režiséři **Roman Polanski** a **Andrzej Wajda**.

Obr. 32 – Moderní architektura Varšavy, jejíž původní výstavba byla v průběhu 2. světové války téměř celá zničena.

Obr. 33 – Přístavní město Gdaňsk
Útokem na nedaleké překladiště zahájilo nacistické Německo 2. světovou válku.

Obr. 34 – Hrad Wawel v Krakově, historické sídlo polských králů

Obr. 35 – Vyhlazovací tábor Osvětim-Březinka připomíná smutnou minulost Židů a Poláků z období 2. světové války.

